

PIĄTE SPRAWOZDANIE
POLSKIEGO TOWARZYSTWA FILOZOFICZNEGO
WE LWOWIE

za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1908
(przedłożone Walnemu Zgromadzeniu w dni. 12 lutego 1909).

Z dniem dzisiejszym kończy Polskie Towarzystwo Filozoficzne pięć lat istnienia. Równocześnie upływa, w myśl § 15 statutu, czas urzędowania pierwszego wydziału Towarzystwa, wybranego przez grono inicjatorów. Odczuwając potrzebę zdania sprawy ze swej działalności za cały ten czas, podaje wydział w niniejszym sprawozdaniu obok zwykłych dat za rok ubiegły, także niektóre daty za cały okres pięcioletni.

Z początkiem roku 1908 w skład Wydziału Towarzystwa wchodził: Prof. dr. Kazimierz Twardowski, jako przewodniczący, prof. dr. Mściława Wartenberg, jako zastępca przewodniczącego, dr. Jan Łukasiewicz, jako sekretarz, dr. Witold Rubczyński, jako skarbnik, dr. Władysław Witwicki, jako bibliotekarz.

Zastępcami członków Wydziału byli: dr. Bolesław Mańkowski i dr. Bronisław Bandrowski.

W ciągu roku 1908 złożył godność członka Wydziału dr. Jan Łukasiewicz z powodu wyjazdu za granicę. W miejsce jego wszedł do Wydziału dr. B. Bandrowski, któremu powierzono obowiązki sekretarza.

Z członków wydziału, wybranych pierwotnie przez grono inicjatorów, zasiada w nim obecnie trzech: prof. dr. Twardowski, prof. dr. Wartenberg, dr. Witwicki. Prócz osób, powyżej wymienionych, sprawowali w pięcioleciu godność członków wydziału, względnie ich zastępców, dr. Marjan Borowski i dr. Stefan Frycz. Komisję rewizyjną tworzyli w roku 1908: dr. Walenty Wróbel z grona członków czynnych i p. Sabina Weinbergowa z grona członków wspierających.

Zmiany w składzie Towarzystwa przedstawiają się w r. 1908 jak następuje:

Członków założycieli, — czynnych, — wspierających:

Dnia 31/XII 1907 było:	3	74	9
W ciągu r. 1908 ubyło:	—	13	1
W ciągu r. 1908 przybyło.	—	7	2
Dnia 31/XII 1908 było:	3	68	10

K
19.12.50
A. R. C.

3 członków czynnych utraciło Towarzystwo wskutek śmierci: Prof. d-ra Władysława Ochenkowskiego, prof. d-ra Władysława Pilata i p. Jana Serwina. 9 członków czynnych i 1 wspierającego skreślono z powodu niepłacenia wkładek, 1 członek czynny wystąpił z Towarzystwa.

W porównaniu z latami poprzednimi przedstawia się liczba członków w sposób następujący:

Towarzystwo liczyło			
z końcem roku członków założycieli, czynnych, wspierających			
1904	2	63	13
1905	3	66	13
1906	3	67	10
1907	3	74	9
1908	3	68	10

Widać z tego zestawienia, że liczba członków pozostała w czasie tego pięcioletnia mniej więcej stałą. Z obecnych 81 członków należało do Towarzystwa już w pierwszym roku 56-u, czyli 69%; z 78-u członków, którzy należeli do Towarzystwa w pierwszym roku jego istnienia, należy do niego obecnie 56-u, czyli 72%.

W roku 1908 odbyło się jedno walne zgromadzenie, 5 posiedzeń wydziału i 15 posiedzeń naukowych (liczby bieżące od założenia Towarzystwa LXI—LXXV). Oto ich wykaz:

LXI posiedzenie naukowe, 29 stycznia 1908. Pogadanka na temat wyprawy d-ra Borowskiego: „Krytyka pojęcia związku przyczynowego“ (zagałł dr. J. Łukasiewicz).

LXII posiedzenie naukowe, 12 lutego 1908. Dr. W. Witwicki: „Sztuka a nauka“ (drukowane w Ateneum polskim, tom I. Lwów, 1908).

LXIII posiedzenie naukowe, 26 lutego 1908. Dr. B. Bandrowski: „Z psychologii amerykańskiej: G. St. Hall.“

LXIV posiedzenie naukowe, 11 marca 1908. P. S. Weinbergowa: „Z współczesnej filozofii przyrody“ (referat, drukowany w Przegl. filoz., 1908).

LXV posiedzenie naukowe, 18 marca 1908. Prof. dr. A. Raciborski: „Jak osądzać fakty, na których opiera się okultyzm?“

LXVI posiedzenie naukowe, 8 kwietnia 1908. Dr. J. Łukasiewicz: „Zadania i znaczenie ogólnej teorii stosunków.“

LXVII posiedzenie naukowe, 20 maja 1908. Dr. W. Rubczyński: „O niektórych kwestiach spornych w nowszej estetyce“ (odczyt, drukowany w Przeglądzie Polskim. Kraków, 1908).

LXVIII posiedzenie naukowe, 17 czerwca 1908. Dr. M. Borowski: „O przeżytkach uczuciowych.“

LXIX posiedzenie naukowe, 10 października 1908. Dr. J. Łukasiewicz: „O prawdopodobieństwie wniosków indukcyjnych.“

LXX posiedzenie naukowe, 24 października 1908. Dr. W. Szumowski: „Paracelsus, jego życie i dzieła.“

LXXI posiedzenie naukowe, 7 listopada 1908. Dr. M. Borowski: „O sposobach pojmowania konieczności.“

LXXII posiedzenie naukowe, 21 listopada 1908. Prof. dr. K. Twardowski: „W sprawie klasyfikacji poglądów na stosunek duszy i ciała.“

LXXIII posiedzenie naukowe, 5 grudnia 1908. Dr. W. Witwicki: „O definicji.“

LXXIV posiedzenie naukowe, 12 grudnia 1908. Dr. B. Bandrowski: „O stunkach między pojęciami ze względu na zakres.“ Przyczynek do logiki formalnej.

LXXV posiedzenie naukowe, 19 grudnia 1908. Dr. W. Wróbel: „O psychologicznych elementach tragedji.“

Sprawozdania z LXI—LXVIII posiedzenia naukowego pojawiły się w 4-ym zeszytcie „Przeglądu filozoficznego“ za r. 1908. Następne sprawozdania ukazą się tamże później.

Ogólna liczba 75-u posiedzeń, odbytych od założenia Towarzystwa, rozdziela się na poszczególne działy filozofji w sposób następujący:

Metafizyka	6
Epistemologia	3
Logika	9
Metodologia szczegółowa	1
Filozofja matematyki	2
Filozofja przyrody	4
Etyka	7
Estetyka	8
Psychologia	17
Historja filozofji	11
Varia	3
Sprawozdania z bieżącej literatury filozoficznej	4.

Obchody uroczyste poza posiedzeniami naukowemi, urządziło Towarzystwo tylko w pierwszym roku swego istnienia; urządziło mianowicie dwa takie obchody: 100 letniej rocznicy śmierci Kanta i 200-letniej rocznicy śmierci Locke'a. W latach następnych obchodzono ważne dla filozofji rocznice na posiedzeniach naukowych; posiedzeń takich było 2: 22 lutego 1906, poświęcone pamięci Kremera i 29 maja 1907 poświęcone pamięci Libelta.

W r. 1904 wydało Towarzystwo przekład dzieła Hume'a: „An Enquiry concerning human understanding,“ dokonany przez d-ra J. Łukasiewicza i prof. d-ra K. Twardowskiego, w r. 1906 przekład Kanta „Grundlegung zur Metaphysik der Sitten“ pióra prof. d-ra M. Wartenberga. W roku 1908 uchwalono wydawać prócz przekładów klasyków filozoficznych także oryginalne monografie z zakresu filozofji. Pierwsza taka monografia, rozprawa d-ra W. Biegańskiego o analogji pojawi się w najbliższym czasie w handlu księgarskim, jako 3-i tom wydawnictwa Towarzystwa.

Biblioteka Towarzystwa liczy 57 dzieł. W roku 1908 powiększyła się o następujące dzieła:

1. Przegląd filozoficzny, rocznik XI (1908).
2. Dr. W. M. Gielecki: Teodor Ziehen, jako przedstawiciel fenomenalizmu w teorii poznania. Warszawa, 1907 (dar autora).
3. X. J. Nuckowski T. J. O uczeniu się na pamięć. Chyrów, 1908 (dar autora).
4. Hoene-Wroński i jego udział w rozwinięciu ostatecznym wiedzy ludzkiej. Wydawca L. Niedźwiedzki. Paryż, 1844 (dar prof. Kallenbacha).
5. X. Dr. F. Gabryl. O kategorjach Arystotelesa. Kraków, 1897 (dar prof. Kallenbacha).
6. X. M. Morawski T. J. Celowość w naturze. Kraków, 1891 (dar prof. Kallenbacha).

7. Schopenhauer: O wolności ludzkiej woli. Tłum. A. Stögbauer. Warszawa, 1908 (dar tłumacza).
8. Dr. W. Rubczyński: O filozoficznych poglądach Sebastjana Petrycego z Pilzna. Kraków, 1908 (dar autora)
9. Ustawa Towarzystwa naukowego Warszawskiego. Warszawa, 1907.
10. Dr. W. Szumowski: Druga połowa w. XVIII, jako okres przełomowy w dziejach medycyny. Lwów, 1908 (dar autora).
11. Dr. H. Struve: Logika elementarna. Warszawa, 1907 (dar wydawcy M. Arcta).
12. J. Rzętkowska: Przyczynek do badań nad rozwojem mowy dziecka. Warszawa, 1908 (dar Polskiego Towarzystwa badań nad dziećmi).

Szanownym ofiarodawcom składa wydział gorące podziękowanie za zasilenie biblioteki Towarzystwa.

Dla podniesienia ruchu filozoficznego wśród młodszych adeptów filozofji, grupujących się w „Kółku filoz.“ lwowskiej Czytelni akademickiej, przeznaczył Wydział 50 koron, jako nagrodę za najlepszy referat, wygłoszony na „Kółku“ po koniec roku szk. 1903/9.

Dochody i rozchody Towarzystwa w r. 1908 przedstawiają się w sposób następujący:

A. DOCHODY.

Wkładki członków	956.—	Koron
Zysk przy wymianie waluty zagranicznej	1.57	„
Datek	1.—	„
Dochód z rozsprzedaży wydawnictw	83.85	„
Pozostałość kasowa z r. 1907	1058.25	„
Suma dochodów	2100.67	Koron

B. ROZCHODY.

Prenumerata Przeglądu filoz. dla Towarzystwa	13.—	Koron
Dopłata do prenumeraty Przeglądu filoz. dla członków	351.—	„
Inwentarz	6.30	„
Portorja	64.41	„
Sekretarjat	6.78	„
Prowizja pocztowej kasy oszczędności	4.17	„
Służba	35.—	„
Suma rozchodów	480.66	Koron

C. ZESTAWIENIE.

Suma dochodów	2100.67	Koron
Suma rozchodów	480.66	„
Pozostałość	1620.01	Koron

Kwota zaległych wkładek wynosi z dniem 31/XII 1908 r. 84 koron.

Do dnia piątego Walnego zgromadzenia ściągnięto z tych zaległości kwotę 20 koron.

SPIS CZŁONKOW.

(* Gwiazdka oznacza członków, którzy należą do Towarzystwa od pierwszego roku jego istnienia).

A. Członkowie założyciele.

(Z prawami członków czynnych).

1. * Ignacy Drexler, inżynier Wydz. kraj. Lwów (od r. 1905).
2. * Dr. Henryk Struve, b. prof. Uniw. warsz., Eltham, Kent (Anglja) (od r. 1904).
3. * Dr. Władysław Weryho, wydawca i redaktor „Przeglądu filozoficznego” (od r. 1904).

B. Członkowie czynni.

1. * Dr. Jan Bołoz Antoniewicz, prof. Uniw. Lwów.
2. Hersz Bad, naucz. religji w gimn. V. Lwów.
3. * Dr. Bronisław Bandrowski, prof. gimn. Lwów.
4. * Dr. Władysław Biegański. Częstochowa.
5. Ludwik Biesiekierski. Warszawa.
6. * Dr. Marjan Borowski, koncepista Namiestnictwa. Lwów.
7. Dr. Marek Brande. Lwów.
8. Dr. Bronisław Dembiński. prof. Uniw. Lwów.
9. * J. E. Dr. Wojciech hr. Dzieduszycki, b. minister. Wiedeń.
10. * Dr. Edwin Ellenbogen. Hathorne, Mass. Stany Zjednoczone.
11. * Dr. Benedykt Elmer, naucz. gimn. Tarnopol.
12. * Dr. Marcin Ernst, prof. Uniw. Lwów.
13. * Dr. Stefan Frycz. Poronin.
14. * Dr. Gizela Geberłowa, naucz. gimn. żeń. Lwów.
15. * Dr. Wojciech Gielecki. Kraków.
16. * Władysław Gosiewski. Warszawa.
17. Dr. Bronisław Gubrynowicz, doc. pryw. Uniw. Lwów.
18. * Dr. Izidor Halpern. Warszawa.
19. Paulina Horszowska. Lwów.
20. * Szczęsny Jasiewicz, naucz. gimn. Rzeszów.
21. * Dr. Józef Kallenbach, prof. Uniw. Lwów.
22. * Oskar Katzenellenbogen. Lwów.
23. Dr. Kozicki Władysław, urzędnik Wydziału kraj. Lwów.
24. * Dr. Jan Łukasiewicz, doc. pryw. Uniw. Lwów.
25. * Dr. Bolesław Mańkowski, doc. pryw. Uniw. i kustosz Bibl. uniw. Lwów.
26. Dr. Jan Mazurkiewicz, dyrektor kraj. zakładu dla obłąkanych. Lwów.
27. * Dr. Teodor Mianowski, naucz. gimn. Lwów.
28. * Stanisław Mleczko. Warszawa.
29. Dr. Kazimierz Nitsch, doc. pryw. Uniw. Kraków.
30. Dr. Felicja Nossigowa. Lwów.
31. * Ks. Jan Nuckowski, rektor zakł. nauk. Bąkowice pod Chyrowem.
32. * Dr. Józef Nusbaum-Hilarowicz, prof. Uniw. Lwów.
33. Róża Nusbaum-Hilarowiczowa. Lwów.

34. * Dr. Juljan Ochorowicz. Wisła.
35. Ks. Tadeusz Olejniczak. Lwów.
36. * Marjan Olszewski. Lwów.
37. * Dr. Irena Pannenkowa. Szymanów, Ognisko.
38. * Ks. dr. Stefan Pawlicki, prof. Uniw. Kraków.
39. Dr. Salomea Perlmutter. Lwów.
40. * Dr. Edwin Płażek, b. wiceprezydent kraj. Rady szkolnej. Lwów.
41. * Dr. Zdzisław Próchnicki, sekretarz Prok. Skbu. Lwów.
42. * Ludwik Przysiecki. Lwów.
43. * Dr. Aleksander Raciborski, prof. Uniw. lwowsk. Spasów.
44. * Dr. Marjan Raciborski, prof. Uniw. lwowsk. i Akad. roln. Dublany.
45. * Ks. dr. Idzi Rądziszewski. Warszawa.
46. * Dr. Rafał Rądziwiłłowicz. Warszawa.
47. * Dr. pr. i fil. Witold Rubczyński, doc. pryw. Uniw. i sekretarz Prok. Skarbu. Lwów.
48. * Stanisław Schneider, dyrektor gimnazjum VIII. Lwów.
49. * Zygmunt Skórski, prof. gimn. Lwów.
50. * Dr. Tadeusz Sobolewski, urzędnik Prok. Skbu. Lwów.
51. Kazimierz Sośnicki, naucz. gimn. Sanok.
52. Dr. Adam Stögbauer. Porto Rose.
53. * Wiktor Strusiński, naucz. gimn. Lwów.
54. Dr. Władysław Szumowski. Lwów.
55. * Aniela Szcówna. Warszawa.
56. Dr. Juljusz Tenner. Lwów.
57. Treter Mieczysław. Lwów.
58. Dr. Kazimierz Trzcieniecki. Lwów.
59. * Dr. Kazimierz Twardowski, prof. Uniw. Lwów.
60. * Adolf Tyszko. Szymanów, Ognisko.
61. * Ks. dr. Kazimierz Wais, prof. semin. duch. Przemysł.
62. * Dr. Mścisław Wartenberg, prof. Uniw. Lwów.
63. * Dr. Władysław Witwicki, doc. pryw. Uniw. Lwów.
64. Wołowicz Leopold, naucz. gimn. Lwów.
65. Dr. Walenty Wróbel, prof. gimn. Lwów.
66. * Stanisław Zabielski, naucz. gimn. Stryj.
67. * Dr. Artur Załęcki, naucz. gimn. Brzeżany.
68. Dr. Zygmunt Zawirski, naucz. gimn. Rzeszów.

C. Członkowie wspierający.

1. * Dr. Henryk Baczewski. Lwów.
2. Alfons Baron. Lwów.
3. * Napoleon Dorożewski, em. st. radca Skarbu. Lwów.
4. * Dr. Michał Flatau, dyrektor policji. Kraków.
5. * Michał Siwak, dyrektor gimn. Tarnopol.
6. Dr. Stefanja Tatarówna, nauczycielka seminarjum. Lwów.
7. * Kazimiera Twardowska. Lwów.
8. * Sabina Weinbergowa. Lwów.
9. * Rąjnold Wolański, b. sędzia. Nowomoskowsk.
10. Irena Ziembicka. Lwów.

SPRAWOZDANIE

z V-go Walnego Zgromadzenia Polskiego Towarzystwa Filozoficznego,

które odbyło się 12 lutego 1909 w lokalu Seminarjum filozoficznego Uniwersytetu
Iwowskiego.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z poprzedniego Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie Wydziału za rok 1908.
3. Sprawozdanie komisji rewizyjnej.
4. Wybór 5-u członków Wydziału i 2 zastępców.
5. Wybór komisji rewizyjnej.
6. Wnioski członków

Obecnych członków 21, w tym 5 wspierających.

1. Po stwierdzeniu kompletu, wymaganego § 14-ym statutu przewodniczący zagał Walne Zgromadzenie. Odczytano i przyjęto protokół 4-go Walnego Zgromadzenia.

2. Sekretarz odczytał sprawozdanie Wydziału za rok 1908 (zob. wyżej).

3. Sprawozdawca komisji rewizyjnej dr. W. Wróbel stwierdza, że komisja rewizyjna znalazła w kasie wykazaną gotówkę 1620.01 k., oraz wzorowy porządek w księgach Towarzystwa. Wnosi udzielenie absolutorjum ustępującemu Wydziałowi i wyrażenie uznania za wzorowe prowadzenie spraw Towarzystwa. Wniosek przyjęto.

4. Członkami Wydziału na następne 5 lat wybrano jednomyślnie prof. d-ra K. Twardowskiego, d-ra W. Rubczyńskiego, d-ra W. Witwickiego, d-ra M. Borowskiego, d-ra B. Bandrowskiego; zastępcami d-ra B. Mańkowskiego i d-ra J. Łukasiewicza.

5. Do komisji rewizyjnej wybrano W. Wróbla z grona członków czynnych i p. A. Barona z grona członków wspierających.

Bezpośrednio po Walnym zgromadzeniu odbyło się 79 posiedzenie naukowe, na którym prof. dr. Twardowski wygłosił odczyt p. t. „Filozofja w encyklice „Pascendi dominici gregis.“

